

## Secció III. Altres disposicions i actes administratius

### ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

**11315***Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el parc fotovoltaic Posidònia, parc. 100, pol. 14 del Pilar de la Mola, TM Formentera (21A/2020)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 29 d'octubre de 2020,

#### DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

Es tracta d'una instal·lació fotovoltaica de tipus C que ocupa menys de 4 hectàrees, 22,1 ha en sòl rústic comú d'ús agrari, i s'ubica en una parcel·la en zona de aptitud fotovoltaica baixa, raó per la qual es troba inclosa a l'annex 1 «projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària» de la Llei 12/2016, d'avaluació ambiental de les Illes Balears, dins el grup 3. Energia, apartat 12) Instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica a partir de l'energia solar, incloses les esteses de connexió a la xarxa següents:

- Instal·lacions amb una ocupació total de més d'1 ha situades en sòl rústic fora de les zones d'aptitud alta del PDS d'Energia, excepte les que estiguin situades en qualsevol tipus de coberta.
- El projecte es objecte d'una avaluació d'impacte ambiental ordinària i, per tant, es tramita d'acord amb el títol II, capítol II, secció 1ª de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, així com l'article 17.1 de la Llei 12/2016.

#### 1. Informació del projecte: objecte, ubicació i descripció

El promotor del projecte és ENERLAND GENERACIÓN SOLAR 1 ,SL i l'òrgan substantiu és la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic de la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius.

L'objecte del projecte és la construcció d'un parc fotovoltaic en una parcel·la agrària de secà del terme municipal de Formentera (Pilar de la Mola), en l'illa de Formentera (Illes Balears), amb una ocupació total de 2,1 ha (20.460 m<sup>2</sup>), constituït per 4.840 panells solars de 400 Wp de potència unitària (potència pico instal·lada de 1,936 MWp), que ocupen una superfície de 9.588 m<sup>2</sup>, conformat per 78 inversors, una caseta transformadora i un centre de maniobra que albergarà un edifici de control i operació de 50 m<sup>2</sup>.

Es construirà una línia d'evacuació soterrada de 15 kV, de 720 m de longitud, que discorr seguint el Camí de s'Estufador fins al punt de connexió de la línia de mitja tensió existent (LAMT Pilar).

El parc fotovoltaic es troba a uns 760 m al sud del poble de Pilar de la Mola, al sud-est de l'illa de Formentera, en el polígon 14, parcel·la 100 (subparcel·la b) en el Camí s'Estufador, en la finca Venda Sa Talaïassa, en sòl classificat com rústic general amb ús agrari.

Els panells solars fotovoltaics estan suportats per estructures metàl·liques ancorades al terreny, sense necessitat d'excavació ni cimentació.

La vida útil de la instal·lació s'estima en 25 anys.

El pressupost és de 1.026.436,44 € i el temps d'execució és de nou (9) mesos.

#### 2. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

Segons el PTI de Formentera, el parc fotovoltaic s'ubica en sòl rústic comú i general (SRC-SRG) amb la qualificació d'Àrea d'Interès Agrari (AIA).

La totalitat dels terrenys afectats es troben en la zona de policia d'un torrent. La subparcel·la vinculada al projecte està inclosa casi totalment dins de les Àrees de protecció de risc d'inundacions corresponents al torrent de ses Bassetes i limita en part amb terrenys inclosos dins d'una Àrea de protecció de risc d'incendis.

La resta de subparcel·la vinculada al projecte es troba qualificada com ANEI i inclosa en l'àmbit de protecció d'espais Xarxa Natura 2000, corresponent al LIC i ZEPA ES5310024 La Mola, i Àrea d'Importància per les Aus (IBA) "La Mola de Formentera".





Hi ha presència d'Hàbitats d'Interès Comunitari en el límit sud del projecte, conformat per diferents comunitats de matolls termomediterranis i predesèrtics (5330), en concret ullastrars i matars no arborescents (5330-6) de *Cneoro tricocci-Pistacietum lentisci*, i vegetació herbàcia xerofítica representat per la timoneda *Teucrio piifonti-Corydothermetum capitati* (5330-8), així com les pastures de la comunitat *Hypochoerido-Brachypodietum retusi*, considerat hàbitat prioritari amb el codi 6220\* Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils (*Thero-Brachypodietea*).

## FAUNA I FLORA

A la zona del projecte hi ha presència de les següents espècies catalogades, segons la quadrícula 5x5 del Bioatles:

- Aus: terrola (*Calandrella brachydactyla*), falcó (*Falco peregrinus*).
- Rèptils: serp blanca (*Rhinechis scalaris*), dragonet rosat (*Hemidactylus turcicus*) i l'endemisme sargantana de les Pitiüses (*Podarcis pityusensis formenterae*).
- Mamífers: eriçó (*Atelerix algirus*).
- Mol·luscs (endèmics i amenaçats): *Xerocrassa caroli caroli* i *Xerocrassa caroli formenterensis*.
- Ratapinyades: ratapinyada de coa llarga (*Tadarida teniotis*), ratapinyada de ferradura petita (*Rhinolophus hipposideros*), ratapinyada de bosc (*Barbastella barbastellus*), ratapinyada de muntanya (*Hypsugo savii*), ratapinyada de vores clares (*Pipistrellus kuhlii*), ratapinyada orelluda (*Plecotus austriacus*).

Destaca la presència de la ratapinyada de ferradura grossa (*Rhinolophus ferrumequinum*) com a espècie amenaçada.

Quant a la flora catalogada present en la zona del projecte segons la quadrícula 5x5 del Bioatles podem trobar el garballó (*Chamaerops humilis*), l'herba de les llunetes (*Biscutella ebusitana*), i molts d'endemismes: *Diplotaxis ibicensis*, molinet (*Silene cambessedesii*), setge (*Helianthemum marifolium* subsp. *origanifolium*), *Linaria pedunculata*, tamarell (*Tamarix canariensis*), *Carex rorulenta*, *Romulea columnae* subsp. *assumptionis*, tem bord (*Micromeria filiformis*), *Stachys brachyclada*, herba de Sant Ponç (*Teucrium capitatum* subsp. *majoricum*), *Asperula pauí*, rèvola de penya (*Galium crespianum*).

Destaca la presència de l'espècie amenaçada i endèmica *Saxifraga corsica* subsp. *cossoniana*.

La zona on s'ubica el projecte limita al sud amb una ampla zona de protecció d'electrocució de l'avifauna.

Segons el Decret 33/2015, de 15 de maig, d'aprovació definitiva de la modificació del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears, la parcel·la on s'ubica el projecte està qualificat com "Zona d'Aptitud Baixa" i "Zona d'exclusió" per a instal·lacions fotovoltaïques, per tant, queda condicionada a l'obtenció de declaració d'interès general o d'utilitat pública.

El límit nord-est de la subparcel·la resulta afectat tangencialment amb la zona d'interès arqueològic corresponent al jaciment arqueològic de Can Pep Rita-II, inclòs dins el Catàleg del Patrimoni Cultural de Formentera.

## 3. Resum del procés d'avaluació

### Tramitació

El projecte segueix el procediment ordinari d'avaluació d'impacte ambiental de la secció 1a del Capítol II d'avaluació d'impacte ambiental de projectes del Títol II d'avaluació ambiental de la llei estatal, Llei 21/2013, de 9 de novembre, d'avaluació ambiental per a la formulació de la declaració d'impacte ambiental.

La llei autonòmica Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears, defineix les instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica a partir de l'energia solar com a projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària en l'annex I, grup 3, Energia, apartat 12 especificant "Instal·lacions amb una ocupació total de més d'1 ha situades en sòl rústic fora de les zones d'aptitud alta del PDS d'energia, excepte les que estiguin situades en qualsevol tipus de coberta".

### Fase d'informació pública i de consultes

El 21 de novembre de 2019 es va publicar al BOIB núm. 158 la informació pública amb un termini de 30 dies, de l'autorització administrativa, declaració d'utilitat pública i avaluació d'impacte ambiental ordinària del projecte Parc fotovoltaic Posidònia.

A més, es va publicar l'anunci d'informació pública al diari "Diario de Ibiza" de 28/11/2019 i "Arabalears" de 30/11/2019.

No s'hi va rebre cap al·legació.

Durant la informació pública, l'òrgan substantiu va consultar les següents administracions i entitats:

- 1.DG Agricultura i Ramaderia (Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació).
- 2.Consell de Formentera.
- 3.e-Distribució.
- 4.Red Eléctrica de España.
- 5.Amics de la Terra.
- 6.GOB.

S'ha rebut el següent informe:

-Resolució de Presidència del Consell Insular de Formentera de data 13/01/2020 en el qual resol informar desfavorablement el projecte per a la instal·lació d'un parc fotovoltaic a la parcel·la 100 del polígon 14 del TM de Formentera, donat que aquest contravé la normativa aplicable en matèria d'Agricultura i d'Ordenació del Territori i Urbanisme.

En data 18/06/2020 va ser retirat de l'ordre del dia a petició del promotor i demanà una pròrroga per a la presentació de nova documentació complementària.

En data 4 de setembre de 2020, té entrada al Servei d'Assessorament Ambiental la documentació complementària.

#### 4. Anàlisi tècnica de l'expedient

L'estudi d'impacte ambiental presentat pel promotor presenta 3 alternatives d'ubicació, valorant de manera integral diferents criteris:

- 1.Alternativa 0: al projecte, la no execució del projecte, es descarta per incomplir les polítiques públiques establertes per a la diversificació de fonts d'energies renovables, per haver de recórrer a recursos energètics no renovables i per no promoure treballs verds associats al parc fotovoltaic, entre altres raons.
- 2.Alternativa 1: ocupació de superfície total de 2,14 ha sobre terrenys de cultiu i evacuació de l'energia per línia soterrada de 681,23 m. S'ubica a uns 350 m al sud de la carretera PM-820.
- 3.Alternativa 2: ocupa 2,07 ha sobre cultius i evacuació de l'energia per línia soterrada de 686,57 m. S'ubica limitant amb la carretera PM-820, a uns 600 m a l'est de la població de Pilar de la Mola.
- 4.Alternativa 3: ocupa 2,10 ha sobre sòl rústic, i evacuació de l'energia per línia soterrada de 720 m. S'ubica al sud-oest del poble de Pilar de la Mola.

Ni l'estudi d'Impacte Ambiental ni l'addenda inclouen la ubicació de les alternatives amb el polígon i parcel·la. La ubicació de l'alternativa 1 està situada al polígon 14 i el parc està projectat a part de dues parcel·les, la parcel·la 555 i la parcel·la 331. L'alternativa 2 està situada al polígon 15 i el parc està projectat a part de la parcel·la 121.

L'addenda de l'estudi d'impacte ambiental, dona contestació als diferents apartats de les conclusions de l'informe amb data de 25 de maig de 2020 de la CMAIB: "1. Les alternatives proposades en el projecte no estan suficientment ni adequadament justificades des del punt de vista ambiental. 2. No s'ha tingut en compte en la justificació de l'alternativa seleccionada aspectes importants des del punt de vista de l'impacte ambiental del projecte, com les zones d'aptitud per a instal·lacions fotovoltaïques del Pla Director Sectorial d'Energia de les Illes Balears, la proximitat a espais naturals protegits i l'afecció a espècies i hàbitats presents en la zona, ni les zones de risc d'inundació i d'incendis. 3. No s'ha justificat la menor afecció sobre el paisatge de l'alternativa seleccionada amb l'anàlisi de les conques visuals de les alternatives i fotomuntatge sobre el paisatge."

A la pàgina 2 de l'addenda, el contingut, és literalment el mateix que el de l'Estudi d'impacte ambiental (EsIA), pàgina 27. A la pàgina 3 de l'addenda el contingut és el de la pàgina 27 y 28 de l'EsIA. A la pàgina 4 de l'addenda, el contingut és el mateix que el de la pàgina 28 de l'EsIA, en aquest cas han inclòs quatre noves desavantatges sobre l'alternativa 0 de no construcció del parc solar, aquestes desavantatges són:

- “Actualment la generació d'energia elèctrica per abastir l'illa de Formentera es realitza majoritàriament mitjançant la central tèrmica de Ca Marí, produint molèsties als veïns de la zona tant a nivell auditiu com de salubritat.
- No es complirà amb la Llei 3/2019, de 31 de gener, Agrària de les Illes Balears, de fomentar la instal·lació de plantes d'energia renovable en sòl agrícola.
- No es complirà amb els objectius europeus pel marc de 2030 de 40% de reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- No es faria ús de la primera “Convocatòria d'ajudes a la inversió per a les instal·lacions solars fotovoltaïques a Balears amb el cofinançament del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER)” .....Enerland generació Solar 1 S.L, s'acollí a aquesta subvenció de la qual resultà ser beneficiària i, no poder fer ús de la mateixa suposaria per a les Illes Balears un perjudici a l'hora de no apostar per la integració d'aquest tipus d'instal·lacions en el territori insular.”

El contingut de la pàgina 5 i 6 de l'addenda és el mateix que el de les pàgines 29 i 30 de l'EsIA. Les pàgines 7 i 8 de l'addenda tenen contingut nou sobre l'alternativa 1. Consta de diversos apartats: zona d'aptitud fotovoltaica, afecció d'espècies i hàbitats, risc d'incendis,



incidència paisatgística, i conté una imatge d'una simulació sobre la visibilitat de l'alternativa. El contingut de la pàgina 9 i 10 de l'addenda és el mateix que el de les pàgines 31 i 32 de l'EsIA. Part de la pàgina 10 i les pàgines 11 i 12 de l'addenda tenen contingut nou sobre l'alternativa 2. Consta de diversos apartats: zona d'aptitud fotovoltaica, afecció d'espècies i hàbitats, risc d'inundació i d'incendis, incidència paisatgística, i conté una imatge d'una simulació sobre la visibilitat de l'alternativa. Part del contingut de la pàgina 12 i 13 de l'addenda és el mateix que el de la pàgina 32 i 33 de l'EsIA. Les pàgines 14,15,16 i 17 de l'addenda tenen contingut nou sobre l'alternativa 3. Consta de diversos apartats: zona d'aptitud fotovoltaica, afecció d'espècies i hàbitats, risc d'inundació i d'incendis, incidència paisatgística, i conté una imatge d'una simulació sobre la visibilitat de l'alternativa. Part del contingut de la pàgina 18 i 19 de l'addenda és el mateix que el de la pàgina 34 de l'EsIA.

L'addenda de l'estudi d'impacte ambiental, continua en la contestació de l'informe amb data de 25 de maig de 2020 de la CMAIB, en aquest cas, el darrer paràgraf de l'anàlisi de l'expedient:

“L'estudi d'impacte ambiental inclou un estudi d'incidència paisatgística com annex IV amb una modelització en 3D del projecte. No s'ha pogut comparar la incidència de l'impacte paisatgístic de les alternatives proposades, per tal de comprovar quina és la que menys impacte tindria. S'hauria d'haver fet un estudi d'incidència paisatgística més complet, amb un estudi de conques visuals dels principals observadors potencials de la zona, amb mesures correctores i sense mesures correctores, així com fotomuntatges de les alternatives des de diferents punts d'observació potencials, per poder analitzar quines de les alternatives té menys impacte”

A més, de la taula de visibilitat de l'alternativa triada, ja inclosa a EsIA, l'addenda afegeix dues taules més una per cada alternativa. Inclou un apartat sobre afecció d'espècies i hàbitats i un altre sobre aptitud fotovoltaica. En aquest darrer apartat, bàsicament inclou el contingut de l'article 33 i 36.3 del PDSEIB i finalitza afirmant que el PFV “Posidonia” s'ubica a zona d'aptitud baixa i que no existeix cap prohibició expressa de la possibilitat d'instal·lació, també diu que el promotor està tramitant la declaració d'utilitat pública. Seguidament inclou un apartat que es titula “disponibilitat de terrenys”:

“L'empresa promotora Enerland, tractà d'arribar a un acord amb els propietaris dels terrenys allà on s'ubiquen totes les alternatives analitzades, no obstant això, no aconseguí arribar a un acord per a l'arrendament de la parcel·la pel cas de les Alternatives 1 i 2, mentre que sí per a l'Alternativa 3, el que fa d'aquesta disponibilitat per part dels propietaris, un gran avantatge sobre les altres dues.”

A continuació, inclou una imatge comparativa de les tres alternatives ja inclosa a la pàgina 35 de l'EsIA, així com tres taules sobre els impactes de les alternatives ja incloses a les pàgines 36, 37 i 38 de l'EsIA. L'apartat de justificació ambiental de la selecció inclou el mateix contingut que la pàgina 39 de l'EsIA.

L'addenda de l'estudi d'impacte ambiental, continua en la contestació a l'informe amb data de 25 de maig de 2020 de la CMAIB: “4. La ubicació del parc fotovoltaic és contrària als criteris establerts en la legislació agrària sobre el manteniment de les explotacions agràries, ja que es troba en una parcel·la qualificada com a Àrea d'Interès Agrari (AIA) assimilable a una Zona d'Alt Valor Agrari (ZAVA).

En primer lloc, es refereixen a les àrees de superfície del Sistema d'Informació d'Ocupació del Sòl d'Espanya (SIOSE) i diuen que tenint en compte que a les Balears el 20% de la superfície es dedica a algun cultiu la superfície del seu projecte 2,046 ha representa un 0,00057% de la superfície de la província i un 0,045% de la superfície de Formentera.

Seguidament cita la llei agrària de Balears (Llei 3/2019), l'article 36 sobre les energies renovables en la que indiquen que les administracions públiques de les Illes Balears hauran de fomentar la integració de les energies renovables en l'estructura productiva de les explotacions agràries i establir condicions per fomentar i comercialitzar les energies renovables.

Afirmen que l'afecció és mínima i que la instal·lació no posarà en risc la productivitat agrària de l'illa. A més diuen que és una infraestructura desmuntable i que un cop complida la vida útil les parcel·les tornaran al seu ús primigeni.

Després diuen que segons la llei agrària la implantació de parcs fotovoltaics no està prohibida a Àrea d'Interès Agrícola sinó que es permet la implantació condicionada a una sèrie de garanties:

- No compromet el valor fèrtil i productiu de la finca.
- No es compromet la productivitat ni la viabilitat agrària dels terrenys contigus.
- Es garanteix la suficiència i qualitat del recurs hídric
- Es respecten i mantenen els sistemes de drenatge tradicional.

Diuen que només suposa el 45% de la superfície de la subparcel·la. Adjunten un certificat del propietari que acompanya l'addenda on es dona detall dels usos i l'escassa afecció a l'explotació. Afirmen que els moviments de terra seran nuls.

L'addenda de l'estudi d'impacte ambiental, continua en la contestació al punt 5 de l'informe de la CMAIB: “5. La instal·lació del parc fotovoltaic compromet, tant l'alt valor fèrtil, com el valor productiu de la finca i suposa una alteració dels sistemes de drenatge tradicional, segons l'informe dels serveis tècnics de l'Àrea d'Agricultura del Consell de Formentera de data 10 de gener de 2020.”



Proposen una mesura preventiva inclosa al capítol 3 de l'addenda:

“No s'utilitzaran mitjans químics per al tractament i el manteniment dels terrenys arables allà on s'ubicarà la instal·lació fotovoltaica.”

A més citen un estudi “Parques solares – beneficios para la biodiversidad” de l'Associació federal de la Nova Indústria Energètica d'Alemanya que diuen informen de les millores de la qualitat del sòl i l'augment de la biodiversitat per la no utilització del sòl per a la producció i la creació d'ombra i refugi per la fauna.

L'addenda de l'estudi d'impacte ambiental, continua en la contestació al punt 6 de l'informe de la CMAIB: “6. El projecte limita amb l'espai Xarxa Natura 2000 LIC i ZEPA ES5310024 La Mola, i, per tant, tindrà repercussions sobre espais naturals protegits, i a més, no s'ha avaluat l'impacte i l'afecció del projecte mitjançant un estudi d'avaluació de repercussions ambientals.”

Menciona la realització d'un informe annexat a l'addenda “Annex I Afecció a xarxa Natura 2000” per a valorar la possible afecció indirecta a l'espai LIC, ZEPA La Mola. Aquest document és prou detallat i fa una descripció de l'espai protegit amb el qual limita, una valoració d'impactes relacionats amb la fauna i les diferents fases del projecte i presenten unes mesures correctores i compensatòries pels impactes. Els principals impactes sobre la fauna són: alteració i/o pèrdua d'hàbitat sobretot per a l'avifauna estepària, fragmentació d'hàbitat i efecte barrera generat per la discontinuïtat i el tancat després de la construcció, mortalitat per atropellament, molèsties i desplaçaments per la presència del parc, el renou i el moviment de vehicles.

L'addenda de l'estudi d'impacte ambiental, continua en la contestació al punt 7 de l'informe de la CMAIB: 7. El Consell Insular de Formentera ha publicat la Resolució de Presidència de 13/01/2020 en el qual informa desfavorablement el projecte per instal·lació d'un parc fotovoltaic a la parcel·la 100 del polígon 14 del TM de Formentera, donat que aquest contravé la normativa aplicable en matèria d'Agricultura i d'Ordenació del Territori i Urbanisme.”

En referència a l'aptitud fotovoltaica, fa referència al PDS i inclou el contingut de l'article 34.2 que descriu els tipus d'instal·lacions. Continua mencionant que part de la subparcel·la allà on volen instal·lar el parc es troba en aptitud baixa i la resta de la subparcel·la i parcel·la en zona d'exclusió. Posteriorment menciona l'article 36.3.1 del PDS que diu que els parcs fotovoltaics en sòl rústic a zona d'aptitud baixa queden condicionats a l'obtenció de la declaració d'interès general o d'utilitat pública.

Seguidament, subratllen que l'afirmació del Consell de Formentera de declarar les instal·lacions renovables d'utilitat pública per l'art.2 de la Llei 13/2012 manca de base legal decau a la llum de la vigència de la Llei 13/2012 després de la modificació operada pel Decret llei 8/2020 de mesures per activar l'economia arran dels efectes de la COVID-19. Per tant, segons aquesta modificació les instal·lacions de producció energètica a partir d'energia renovable segons el seu interès energètic o d'aprofitament d'espais degradats podran ser declarats d'utilitat pública per la direcció competent en matèria d'energia. Diuen que mitjançant la declaració d'utilitat pública del projecte s'aconseguiria el mateix resultat que els efectes de la llei 6/1997 de sòl rústic que preveu els efectes de la declaració d'interès general que seria la seva admissibilitat.

Seguidament, afegeixen un apartat de patrimoni cultural en el qual diuen que en referència al jaciment arqueològic catalogat Can Pep Rita II i que a l'entorn pròxim en un radi de 500 m hi ha un altre jaciment i cases inventariades així com l'entorn de s'Estufador afectades pel projecte també hi ha cases i un molí catalogats i assenyalen que un tram de l'extrem nord allà on s'actuarà està dins l'àrea de protecció del Conjunt Històric del Pilar de la Mola. Com el projecte comportarà moviments de terres, cimentació del centre de transformació, inversors i transformadors, rases pels cables de B/M tensió, rases al camí de s'Estufador per disposar una línia subterrània de mitja tensió de 15 kV que connecti el parc amb la xarxa elèctrica. Proposen una mesura preventiva que consisteix en la realització d'una prospecció arqueològica terrestre superficial amb la finalitat de valorar l'adopció d'un altre tipus de mesures de prevenció sobre el patrimoni cultural. En el suposat de trobar restes es realitzaria un abalisament d'aquestes restes per evitar afeccions i informarien el Consell de Formentera per adoptar mesures addicionals i comptarien amb un tècnic en arqueologia durant tot el temps que durin les obres.

A continuació, inclouen una sèrie de mesures ambientals preventives, correctores i compensatòries addicionals a l'Estudi d'Impacte Ambiental presentat. Aquestes són sobre els incendis (2 extintors, una cuba d'aigua amb capacitat de 1000L, actuacions silvícoles), sobre la hidrologia (estudi d'inundabilitat si fes falta, informar a Demarcació hidrològica, elevar les plaques 40-50 cm sobre el sòl), sobre l'ús del sòl (no utilitzar químics i fer manteniment amb ramat oví en mesura del possible), sobre la fauna, flora i hàbitats (caixes niu per quiròpters, agrupacions de pedres com a refugis, control de vegetació sense químics i amb ramat).

Finalment, fan un apartat d'esmenes d'errades trobades pel consell de Formentera i descrites en el seu informe com són errades en nombre de mòduls fotovoltaics o la superfície ocupada.

L'estudi d'impacte ambiental selecciona l'alternativa 3 per ubicar-se sobre terreny pla, no afectar a coberta vegetal per estar en terrenys de cultiu cerealista, i no afectar de forma directa a cap espai catalogat com Espai Natural Protegit. A més la línia d'evacuació elèctrica soterrada presenta millors sinergies positives respecte a l'entorn, per no travessar altres parcel·les ni travessar carreteres. També presenta un menor impacte paisatgístic.

Després de revisar les diferents alternatives i la seva justificació, la tècnica que subscriu el present informe considera que informació aportada no té prou transcendència per a invertir el sentit de la formulació de la declaració d'impacte ambiental.

Respecte a les zones d'aptitud per a instal·lacions fotovoltaïques del Pla Director Sectorial d'Energia de les Illes Balears la millor opció és l'alternativa 2, ja que s'ubica en una zona catalogada com a Zona d'aptitud Alta i Mitjana (verd i groc). La parcel·la de l'alternativa 1 està en zona d'aptitud baixa (taronja) i la parcel·la de l'alternativa triada (3) està gairebé tota en zona d'exclusió (gris) excepte una petita part, allà on s'ubica la projecció del parc, que està en zona d'aptitud baixa (taronja).

Respecte al risc d'inundació, a la documentació complementaria, es diu que la parcel·la objecte d'instal·lació de la infraestructura està dins àrea de policia del Torrent de ses Bassetes indicant que no està dins l'àrea de potencial risc d'inundació i que l'afectació potencial a aquest curs fluvial serà mínima. Seguidament, indica que també està projectat dins la zona denominada de protecció de l'esmentat torrent indicant que la distància entre el tancat i el torrent és superior a 10 metres de distància suficient, segons afirmen per evitar afectació a la llera.

Segons la documentació complementaria, la incidència paisatgística de l'alternativa 2 és molt alta, ja que més de la meitat del projecte és visible des de més del 75% de la superfície de la conca visual analitzada.

Respecte a la proximitat a espais naturals protegits i l'afecció a espècies i hàbitats presents en la zona han presentat un document de 32 pàgines realitzat per la consultora ArgusTec titulat Anex I afecció a Xarxa Natura 2000 on fan una descripció de l'espai protegit amb el qual limita la infraestructura el LIC i ZEPA ES5310024 La Mola, una valoració d'impactes a les diferents fases del projecte i una sèrie de mesures correctores i compensatòries. El document conclou que la zona de Xarxa Natura 2000 no es veurà afectada per la construcció i/o explotació del parc fotovoltaic i que gràcies a les mesures correctores i compensatòries que s'hauran d'aplicar durant les fases del projecte s'aconsegueix minimitzar els potencials impactes de fragmentació, pèrdua d'hàbitat i molèsties a la fauna. També indica que com el projecte s'ubica a una zona d'ús agrícola on la influència antròpica ja és alta només espècies com la terrola *Calandrella brachydactyla*, titina d'estiu *Anthus campestris* i busqueret sard *Sylvia sarda* podrien veure's afectats. Finalitza dient que la majoria de la fauna mencionada al document té una vocació marina y que el parc fotovoltaic no influeix negativament a l'ecosistema.

Comentar en primer lloc, que quant menciona el busqueret sard es deu referir al busqueret coallarg (*Sylvia balearica*) o ganyet com li diuen a Formentera, ja que *Sylvia sarda* té un estatus de Migrant rar a Menorca i no té estatus descrit per la resta de les illes i *Sylvia balearica* té un estatus de reproductor i sedentari a l'illa de Formentera, present tot l'any segons l'Anuari Ornitològic de les Balears. Ambdues espècies es poden confondre perquè són similars i abans la nostra espècie endèmica s'inclouia en aquesta espècie.

En segon lloc, comentar que els camps de cultius, com el que ens ocupa, són hàbitat d'espècies estepàries. Des d'un punt de vista social, els espais esteparis són ambients molt poc valorats. La duresa climàtica del medi, la manca d'aigua i la baixa producció primària d'aquests ambients fan que es considerin com a zones pobres i sense valor ecològic per conservar. A aquests ambients agrícoles hi ha aus que presenten un color marró que els permet camuflar-se en un paisatge gairebé sense cap refugi. Tenim per exemple els alàudids com la calàndria (*Melanocorypha calandra*), la cucullada (*Galerida teklae*), la terrola (*Calandrella brachydactyla*), l'alosa (*Alauda arvensis*), el cotoliu (*Lullula arborea*) i altres com el sebellí (*Burhinus oedicnemus*). També aucells insectívors com les primaveres (del gènere *Oenanthe*), les titines (del gènere *Anthus*) o els busquerets (del gènere *Sylvia*). Entre els rapinyaires que freqüenten aquests hàbitats de cultius tenim els xorics (*Falco tinnunculus*). La perdiu (*Alectoris rufa*), la butxaqueta (*Cisticola juncidis*) o la sòl·lera (*Emberiza calandra*) també són ocells que freqüenten els camps de cultius. Els ocells esteparis requereixen grans superfícies d'hàbitat òptim per poder adaptar-se a la gran inestabilitat temporal (estacionalitat i variacions interanuals) en les condicions i recursos que ofereixen els medis esteparis.

Per altra banda, les administracions responsables no han invertit gaires esforços per fer valdre el patrimoni natural de les zones estepàries i fomenten la seva transformació radical. Com a resultat es troben afectats per grans projectes de transformació com a única possibilitat de valoració i desenvolupament del territori reduint la quantitat d'hàbitat i sacrificant els paisatges agropecuaris de secà extensiu.

Respecte a la ubicació del projecte, a la pàgina 6 de l'EsIA diu que "Les instal·lacions fotovoltaïques exigeixen una ocupació de terreny relativament extensiva per unitat de potència elèctrica instal·lada, pel que és econòmicament inviable la seva instal·lació en sòl industrial, el seu únic emplaçament possible és en sòl rústic de baix valor econòmic"

Per tant, des del punt de vista ambiental és millor fomentar la conservació d'aquests hàbitats agraris i garantir la conservació per a usos permesos del sòl rústic i reservar l'ús condicionat per a zones amb major aptitud.

En la parcel·la en la qual es preveu instal·lar el parc fotovoltaic existeix una explotació agrària en funcionament i registrada en el Registre Insular Agrari considerada d'alt valor agrari.

Les zones d'alt valor agrari són terrenys de sòl rústic amb un alt valor productiu que han de ser conservats i reservats exclusivament per al cultiu d'aliments i l'aprofitament ramader sostenible, així com els terrenys amb sòls amb potencial productiu moderat que contenen arbrat tradicional, bancals o disponibilitat d'aigua.





De manera excepcional, es podrà autoritzar una activitat no vinculada a una explotació agrària, sempre que disposi d'un informe preceptiu i vinculant de l'administració competent en matèria agrària (Consell Insular de Formentera), en el qual es garanteixi que no es compromet l'alt valor fèrtil o productiu de la finca i es respectin i mantinguin els sistemes de drenatge tradicional.

L'informe dels serveis tècnics de l'Àrea d'Agricultura del Consell de Formentera de data 10 de gener de 2020 conclou que la instal·lació del parc fotovoltaic Posidònia compromet tant l'alt valor fèrtil de la finca, com el valor productiu de la finca i suposa una alteració dels sistemes de drenatge tradicional.

El projecte es planteja en terrenys qualificats pel PTI de Formentera com Àrea d'Interès Agrari (AIA), i inclosos en Àrea de protecció de risc d'inundació (APR).

Per tant, la instal·lació del parc fotovoltaic en una parcel·la qualificada com a Àrea d'Interès Agrari (AIA) assimilable a una Zona d'Alt Valor Agrari (ZAVA) és contrària als criteris establerts en la legislació agrària sobre el manteniment de les explotacions agràries.

Segons informe de l'Àrea d'Urbanisme i Ordenació del Territori del Consell Insular de Formentera de data 13 de gener de 2020:

"En aplicación de lo señalado por la disposición transitoria segunda de la Ley 6/1997, de 8 de julio, del suelo rústico de las Illes Balears, las edificaciones existentes en la parcela catastral están vinculadas a la misma por lo que, previa la segregación de los terrenos y la autorización de esta nueva actividad deberá procederse a las oportunas desvinculaciones, de resultar estas factibles."

A més, en les conclusions exposa: "11.2. La instalación del parque fotovoltaico en la forma que se pretende efectuar, va en contra del criterio del Consell Insular de Formentera, expresado por medio del PTI, de sujetar la implantación de las instalaciones vinculadas al aprovechamiento de las energías renovables a regulación mediante Plan especial que garantiza que tal implantación se efectúa de forma compatible con el mantenimiento y potenciación de las características del paisaje urbano y rural de la isla y no al albur de las diversas iniciativas que puedan ir surgiendo, como parece ser el caso, ya que se plantea en uno de los reducidos ámbitos de la isla con buenas aptitudes para ser cultivados, en área de protección de riesgo de inundación e inmediatamente colindante con la zona de interés comunitario correspondiente al LIC/ZEPA ES5310024 La Mola."

Els serveis tècnics de l'Àrea d'Ordenació del Territori i Urbanisme del Consell Insular de Formentera han emès l'informe desfavorable del projecte del parc fotovoltaic per incompliment de la normativa aplicable en matèria d'Agricultura i d'Ordenació del Territori i Urbanisme.

Un dels impactes que inclouen els Estudis d'Impacte ambiental dintre els efectes previsibles de la construcció i explotació del parc solar és l'augment del risc d'incendi. Aquest risc pot augmentar durant les labors de manteniment dels circuits o la paramenta elèctrica. Com es pot observar a la figura 8, l'alternativa triada la número 3 limita amb Zones Alt Risc d'incendis forestals (amb ratlles) i amb zones de risc extremadament alt (vermell) i risc molt alt (taronja). L'alternativa 1 té Zones Alt Risc d'incendis forestals (amb ratlles) a menys de 100 metres i zones de risc molt alt (taronja) i risc alt (groc) a 95 m i a 130 m. La millor alternativa en referència al risc d'incendis és l'alternativa 2.

## 5. Conclusions

1. La ubicació del parc fotovoltaic és contrària als criteris establerts en la legislació agrària sobre el manteniment de les explotacions agràries, ja que es troba en una parcel·la qualificada com a Àrea d'Interès Agrari (AIA) assimilable a una Zona d'Alt Valor Agrari (ZAVA).
2. La instal·lació del parc fotovoltaic compromet, tant l'alt valor fèrtil, com el valor productiu de la finca i suposa una alteració dels sistemes de drenatge tradicional, segons l'informe dels serveis tècnics de l'Àrea d'Agricultura del Consell de Formentera de data 10 de gener de 2020.
3. El fet que el promotor Enerland no arribàs a un acord amb els propietaris dels terrenys de les alternatives analitzades (1 i 2) per arrendar-les i sí que ho fes amb l'alternativa 3 no és un argument ambiental per a disposar la instal·lació a aquesta ubicació.
4. El projecte limita amb l'espai Xarxa Natura 2000 LIC i ZEPA ES5310024 La Mola, i, per tant, tindrà repercussions sobre espais naturals protegits. Hi ha Hàbitats d'Interès Comunitari al voltant del projecte, Zones amb Alt Risc d'incendi i la infraestructura projectada incrementa aquest possible impacte.
5. El Consell Insular de Formentera ha publicat la Resolució de Presidència de 13/01/2020 en el qual informa desfavorablement el projecte per instal·lació d'un parc fotovoltaic a la parcel·la 100 del polígon 14 del TM de Formentera, donat que aquest contravé la normativa aplicable en matèria d'Agricultura i d'Ordenació del Territori i Urbanisme.
6. Des del punt de vista ambiental és millor fomentar la conservació d'aquests hàbitats agraris i garantir la conservació per a usos permesos del sòl rústic i reservar l'ús condicionat per a zones amb major aptitud i sense un entorn forestal proper, susceptible d'incendis i sensible per la qualitat d'hàbitats que hi ha.





Per tot l'anterior, es proposa formular la declaració d'impacte ambiental desfavorable del projecte de Parc Fotovoltaic Posidonia, Pilar de la Mola, T.M. de Formentera, promogut per ENERLAND GENERACIÓN SOLAR 1 SL al concloure's que previsiblement es produiran impactes ambientals adversos significatius.

Palma, 2 de novembre de 2020

**El president de la CMAIB**

Antoni Alorda Vilarrubias

